

6. fejezet, amelyben megjelenik egy hívatlan pizzafutár, és Márti néni titokzatos vetélytársra gyanakszik

Csörgei Andrea

1. Időrend

<https://learningapps.org/display?v=p7hubhuh321>

Az alábbi állítások nem hangoztak el a fejezetben, csak egy-egy szereplő gondolhatta magában. Tedd időrendbe ezeket a képzelt gondolatokat a fejezet eseményei alapján!

- Itt a teázás ideje.
- Most talán megkörmöskézhetek Márti nénit...
- Mennyit kérdez ez a kislány! Hogy is volt ez annak idején?
- Ez lesz az a ház! Becsöngetek.
- Nyauú! Megvédem őket, ha kell az életem árán is!
- Fülöp! János bácsi! Segítség!
- Ha már az énekesmadarak is elhallgattak, az nagyon rosszat jelent.
- Mégis
- csak jó emberek lehetnek a szomszédaim.
- Kedves lány Lencsi, hogy még a nanénje előtt is megvédett. Kedvelem, és segítek neki mindenben!

2. Beszélgessünk!/Írj fogalmazást!

(A két feladat akár választható önálló munka is lehet, vagy pl. egyiket az órán megbeszéljük, másikat házi feladatnak adjuk ki, stb.)

a. Párhuzamos történetek

Milyen hasonlóságokat és milyen különbségeket fedezel fel Márti néni és Lencsi jelleme, életének alakulása között?

Néhány segítő kérdés:

- Milyen tulajdonságaikat ismertük meg eddig? Milyen párhuzam fedezhető fel a barátaikkal kapcsolatban? Milyen, barátokkal kapcsolatos történetet ismertünk meg eddig az életükből? Hogyan reagáltak ezekre az eseményekre?

(Mindketten magányosak, Márti néni mogorva, a munkájába menekül, Lencsit

Liza gúnyolása félénkké, visszahúzódná teszi. tesz, korábbi barátnője, Sára is inkább mással játszik. Márti néni valószínűleg egy csalódás hatására vált ennyire dühössé és tüskéssé, minden bizonnyal Antal áll a dolog mögött, ezért is mondja: a fiúk „erőszakosak, verekedősek és mellé, megbízhatatlanok.”

Lencsi is csalódott, Sárában, de ő ettől inkább szomorú lett mintsem dühös.)

- Észrevehető-e valamiféle változás a történet folyamán a viselkedésükben, hozzáállásukban? ha igen, miféle, és szerinted minek köszönhető ez a változás? (Lencsi szomorúságát és félénkségét egyre inkább felváltja a bátorság és ezzel párhuzamosan az önbizalma is nő. Kezdeti bizalmatlanságát Fülöp iránt szép lassan felváltja a bizalom. Márti néni bizalmatlansága és távolságtartása is oldódik, mert rádöbben, hogy a többiek segítségével nagy bajba kerülhetett volna. Lassan érti, hogy milyen fontos, hogy kapcsolódjunk másokhoz.)

b. Sztereotípiák - érvelés

A sztereotípiák szó jelentése: „Felszínesen általánosító vélemény. Negatív, pozitív vagy semleges elképzelések és előítéletek együttese.” (forrás: <https://idegen-szavak.hu/>)

Márti néni kimond egy ilyen sztereotipizáló, azaz, általánosító mondatot, amikor Lencsivel beszélget: „... de tudom, hogy milyenek a fiúk. Erőszakosak, verekedősek, és mellé megbízhatatlanok.”

- Beszéljünk, vagy írd fogalmazást arról, hogy te egyetértesz-e Márti néni kijelentésével! Válaszodat minden esetben indokold, akár személyes élményekkel is támaszd alá. Azt is meséld el, szerinted mi oka lehetett Márti néninek ilyen kijelentést tenni!
(Segítő kérdések: Valóban minden fiú ilyen? Ha egyetértesz ezzel, mi támasztja alá? ha te magad fiú vagy, mit gondolsz, ilyennek tartod magad? Ha nem, miért nem? Meséld el olyat történetet, amikor te magad, vagy fiú/férfi ismerősöd épp a mondatban kijelentettek ellenkezőjeként viselkedett! Ha lány vagy, történt veled valaha olyan, amikor egy fiú így bánt veled? És tudsz ellenpéldát mondani? Amikor egy fiú kedves volt, segítőkész, megbízható? Mi oka lehetett Márti néninek az általánosításra? Szerinted helyes dolog

általánosító mondatokat mondani? Miért? Milyen irányba viheti el a körülöttünk lévő emberek gondolkodását, véleményét?)

- Próbáljunk összeszedni néhány hasonló sztereotip kifejezést mondatot, amit már hallottunk!

3. Minden összefügg mindennel - láncjáték

„Minden mindennel összefügg. Az embereket az állatokkal, a növényekkel és egymással több köti össze, mint gondolnád.”

Játsszunk láncjátékot! Keressünk összefüggéseket a körülöttünk levő világban, amelyek alátámasztják Gyömbér fenti állítását. (Pl. A madár megeszi az almát. – A madár elpottyantja az almamagot. – Az almamag kinő, fa lesz belőle. – A fán almák teremnek. – Az almát leszedi a lány. – Almás sütit süt belőle. – Megkínálja a fiú. – A fiúnak jól esik a figyelmesség és örök barátok lesznek. És így tovább akár a végtelenségig. Érdekes megfigyelni, hogy ugyanabból a kiindulóképből, hány felé ágaztathatjuk el a láncot, vagy hogy milyen messzire tud kanyarodni.) Egyénileg, írásban is megoldható, de vidámabb, ha közösen játszunk (akár az online órán).

4. Kitekintő - A tea jó dolog

<https://learningapps.org/display?v=p2c6j6c2a21>

Nézd meg figyelmesen a kisfilmet a teáról, és oldd meg a közben felbukkanó feladatokat! (A filmen ne felejtse el a feliratot a kis fogaskeréknél magyar nyelvre állítani!)

a. Gyógynövények

<https://learningapps.org/display?v=pdckeitfa21>

Segíts Shennongnak, az isteni földművesnek, hogy melyik növényt ne egye meg soha többet! Csoportosítsd a képeket aszerint, hogy ehető vagy mérgező növényt ábrázol!

Ha magadtól nem tudod a választ, nézz utána az interneten vagy az iskolai könyvtárban! (fotók: <http://www.botanikaland.hu/>)

Ehető

- bodzavirág

- borsmenta levele

- citromfű levele

- fehér akác virága

- hársfavirág

- medvehagyma levele

- japánbirs termése

Mérgező

- aranyeső

- foltos бүрөк

- gyöngyvirág

- pajzsika

- tiszafa

b. Igaz vagy hamis?

<https://learningapps.org/display?v=p6bmm9y2321>

Csoportosítsd az állításokat aszerint, hogy igazak vagy hamisak!

Igaz

- A teát fogyasztották zöldségként.
- A tea sok költőt meghíletett.
- A tea habjába művészi képeket rajzoltak.

- Előfordult, hogy a tea tízszer olyan sokba került, mint a kávé.
- Előfordult, hogy ópiummal fizettek a teáért.

Hamis

- Az első ópiumháború azért robbant ki, mert az angolok Kínától a tea áráért ópiumot is akartak kapni.
- A tea gyökeréből szőnyeget szőttek.
- A tea vértisztító hatása miatt, az összes mérget semlegesíti a szervezetünkben.
- A tealevél elégetése kiűzi a betegséget a házból.
- Napi egy csésze teánál még egy felnőttnek sem szabad többet innia, mert veszélyes.

c. Gyűjtőmunka! (Szorgalmi)

Kutass az interneten, és készíts összeállítást (tablót vagy ppt vagy word-dokumentumot) arról, hogy milyen jellegzetes teaivási szokások (hogyan készítik el, mivel isszák, általában milyen napszakban stb.) vannak az angol, a török, a tibeti, az orosz, a japán és a magyar népnél?

d. A tea útja

<https://learningapps.org/display?v=pkago8vgc21>

Állítsd időrendi sorrendbe a tea világhódító útjának eseményeit a film alapján!
(Vigyázz: a legtöbb esetben nem pontos évszám van megadva, hanem körülbelüli időpontok!)

Kínában már valószínű ekkoriban termesztettek teát.

- 3000

A tea nem csak étel, már ital is!

500

Megjelenik a tea Japánban

800

Kínában kialakul a leveles tea használatának szokása.

1300

Holland kereskedők Európába hozzák a teát.

1600

Első ópiumháború.

1839

Robert Fortune Kínából Indiába (Dardzsilingbe) csempészi a teacserjét.

1851

5. Könyvkereső

Az alábbi négy idézet egy-egy ismert gyerekkönyvből van. Keresd meg (a könyvtárban vagy az interneten), melyik teázós jelenet, melyik történetből származik, és add meg a könyv szerzőjének nevét és pontos címét!

Manócska mindjárt odaültette a tűzhely mellé, s forró csipkebogyóteával kínálta meg. – Hát ez bizony jólesik! – mondta Fülöpke hálásan. – Csudára meggémberedett a fülem ebben a vad szélben. – Jobb is az ilyen szelet bentről hallgatni! – bólogatott Manócska.

(Bálint Ágnes: Mazsola)

- Derék leány vagy - mondta Wigg bácsi, s büszkén mosolygott Maryre. - Tudtam, hogy csinálsz majd valamit. Mármost légy szíves, ülj az asztal végébe, és töltsd be a teát. A vendégek pedig foglaljanak helyet jobbra és balra tőlem. Nagyon helyes - mondta, amikor Michael a levegőben odaugrált, s leült a jobb oldalára. Jane a bal oldalán helyezkedett el. Együtt voltak hát mind, fönt a levegőben, s közöttük az asztal. Egy árva vajjas kenyér, egy darab cukor sem maradt odalent.

(P.L. Travers A csudálatos Mary)

- Elég nagyok már ahhoz, hogy tudják, mit csinálnak! Azt mondjátok, Írország győz, de Krum kapja el a cikeszt? Kizárt dolog, fiúk, kizárt dolog... Akkor hát hozzáadunk

öt galleont a trükkös pálcáért... Bumfolt noteszt és pennát kapott elő, s feljegyezte az ikrek nevét és tétjét. Mr. Weasley tehetetlenül pislogva nézte. - Kösz - biccentett George, miután átvette és talárjába süllyesztette az igazoló pergamencetlit. Bumfolt vidoran fordult újra Mr. Weasleyhez. - Kaphatnék esetleg egy teát? Beszélnem kellene Barty Kuporral. A bolgár kollégámnak valami gondja van, de egy szót se értek a hablatyolásából. Barty biztosan tud segíteni. Vagy százötven nyelven beszél.

(J. K. Rowling: Harry Potter és a Tűz Serlege)

Künn a ház előtt, a fa árnyékában terített asztal. Ott ült Április Bolondja meg a Kalapos, és teázott. Kettejük között egy mormota szunyókált. Április Bolondja meg a Kalapos rákönyökölt, mint valami párnára, s a feje fölött beszélgetett.

"Hű, de rossz lehet ennek a szegény Mormotának - gondolta Alice. - Még szerencse, hogy alszik, és nem érzi."

Az asztal hosszú volt, de azért mindhárman az egyik sarkán szorongtak.

- Nincs hely, nincs hely - kiáltozták, amikor megpillantották Alice-t.

- Dehogyan nincs - méltatlankodott Alice, s leült egy székre az asztal végén.

(Lewis Carroll: Alice Csodaországban)